

ХРИСТИАНСКИ СЪВѢТЪ

МѢСЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ

Всичко за „Християнски Съветъ“ се изпраща до:

Павелъ Мишковъ — Варна.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ

За България 3 лв. За странство 4 лв. Всичко въ прѣдплатата.

Отворено писмо до Българския Екзархъ Иосифъ.

По поводъ Екзархийското послание къмъ Българския народъ.

Ваше Блаженство,

Българския народъ съ мъчително нетърпѣние очакваше Вашето идване въ София, а най-вече Вашата върховна дума за състоянието и реформирането на народната ни църква. Уморени отъ думитѣ и дѣлата на Вашитѣ подведомствени старци — членове отъ Софийския синодъ, и загрижени за народа, вѣрата и религията на който бѣ сложена на зелената маса, ние броехме днитѣ, когато Ваше Блаженство, духовния водител на Българския народъ ще заговорите; ние съ напрѣгнато ухо сме чакали да чуемъ Вашето бащинско послание, да почувстваме Вашата духовна топлина, да ни сгрѣе, да ни възроди, да ни раздвижи. Бѣдете увѣрени, Ваше Блаженство, че това сме очаквали съ едно искрено и туптящо отъ любовъ сърдце.

Днесъ, ние имаме вече на ръка Вашето екзархийско послание, ние чухме Вашата първа дума, Вашия пръвъ протестъ противъ страшния врагъ на народа и църквата ни — унията. И драго ни е, че очакването ни, да Ви видимъ и чуемъ като безстрашенъ борецъ противъ папското посегателство, не бѣ суетно.

Но, при всичко това, позволете ни Ваше Блаженство, да направимъ една малка забѣлжка върху Вашето послание. На първо мѣсто ние трѣбва да кажемъ, че, по-скоро то е една политическа маниера, отколкото едно духовно писмо, и не е, каквото е очаквалъ да чуе народа. Прѣзъ цѣлата изтекла година ние четехме и слушахме

много такива пиема отъ нашитѣ държавни мъже, тѣ ни говорѣха за славянство и за руситѣ, и на българска земя играеха руска политика. А отъ Васъ, духовния баща на народа, чакахме да чуемъ не политическа декларация, не русофилска пропаганда, а духовно слово за работитѣ на църквата, слово противъ мъртвилото въ нея, библейско отстояване автономията на църквата, очаквахме да чуемъ не громки фрази, а сърдечно бащинско слово за душитѣ ни, за спасението ни, за грѣхсветѣ ни. Вие сте църковенъ началникъ, и работата Ви както и словото Ви трѣбва да иматъ духовно съдържание, да цѣлятъ за нравственото и духовното възраждане на народа ни, а не както е въ случая да ни казвате, че нашето спасение е по нѣхти къмъ Петербургъ.

Намѣреннието ни, Ваше Блаженство, не е да Ви оскѣрбяваме, а само да изтъкнемъ факта, че по-голямата и послѣдняя частъ отъ посланието Ви, не е за днесъ, не отговаря за нуждитѣ на народа ни, нито пъкъ за поста, който Вие заемате.

Като говорите за „тържествъ то на благочестивия български народъ при освободителната война“, Вий казвате тъй: „това е тържество на св. Православна Христова Църква, единствена хранителка на чистата евангелска любовъ и учение на земята. И отъ тая св. Църква, въ която руси и българи сѣ достигнали до евангелското съвършенство, да се саможертвватъ за благото на ближнитѣ . . .“ Тѣзи думи звучатъ много странно въ ушитѣ ни. Туй „тържество“ на коя „св.

православна църква“ е? На сръбската „св. православна църква“ ли? Или на гръцката „св. православна църква“? Нима българската, сръбската и гръцката „св. православни църкви“ не сж едно? Нали въ „св. православна“ българска църква има доста гърцизъм? Нали българската православна църква не се е още отгърсила отъ многото **фенерски заблуждения**? За коя православна църква говорите? Ако речете, че тѣ сж едно, и не може да го откажете, тогава какъ ще ни обясните поведението на тая **една** „св. православна Христова Църква“ въ тритѣ тѣзи народи, които до вчера бѣха сжщински звѣрове едни срѣщу други, а днесъ се мразятъ като сжщи варвари? Нали тѣ всички сж чада на Едната „св. православна църква“, защо тогава тѣй се хаятъ и ядатъ едни други? Какъ тѣй, че Едната „св. православна църква“ се явява сама противъ себе си? Защо самитѣ тѣхни духовници се гонятъ? Какъ може такъва една църква да е Христова? Какъ може тя да е хранителка на чистата евангелска любовъ и учение на Исуса? Можете ли Вие да покажете поне едно дѣло на любовъ прѣзъ миналата година, сторено отъ „св. православна църква? Ние поне, не чухме, не видѣхме „св. православна църква“ да се намѣси въ распритѣ и да попрѣчи на кръвопролитията. Ние не чухме нито една отъ тѣзи „св. православни църкви“ да откаже благословението си надъ кръвни крале, които опожариха села и градове и изклаха хиляди жени и дѣца? Напротивъ, „св. православна църква“ благославяше оржжето и кръвопийциѣ, биле тѣ гърци, сърби или българи. Какъ смѣете, прочее, да я наричате „Христова църква, хранителка на чистата евангелска любовъ и учение?“

Любовьта и учението на Христа нѣматъ нищо общо съ „кръволейната гръцка св. православна църква“, отъ която сръбската и българската сж два клона. Христовото евангелие е чуждо за „св. православна църква“, ако да не бѣ така, тя би попрѣчила на братоубийствената война. Но тя не стори това, защото нѣма въ себе си тая чиста християнска любовъ, за каквато Вие говорите въ Вашето послание.

Интересно е да ни покажете, да знаемъ, какво е това „евангелско съвършенство“ до което сж достигнали руси и българи чрѣзъ „св. православна църква?“ Да се самопожертватъ за благото на ближнитѣ? Хубава работа! Къдѣ бѣ това руско самопожертване (ние говоримъ не за единичитѣ, а за „руситѣ“) показано прѣзъ тѣзи три войни? Нима има още човѣкъ на земята, който да не се е научилъ, че руситѣ сж враго-

ве на българщината и че всѣко руско благодѣяние крие въ себе си желание за завладяване? Нима Вие, свидетелю на „православния скандалъ“ разигранъ на Балканитѣ не видѣхте до сега юдинитѣ сълзи и намѣрения на „православната Русь?“ Ако имаше въ Русия „Християнска църква, за каквато Вие говорите, ние щѣхме да ѝ чуемъ гласа прѣзъ врѣме на войната. Ако имаше на земята **Християнска Русия**, ние нѣмаше да сме свидѣтели на **православни** човѣшки ка сапници. Много по-добрѣ е, Ваше Блаженство, като говорите за „св. православна църква“ да не я свързвате съ Христа и Неговата любовъ и ука, защото съ това Вие Христа понижавате. Надъ вратата на „св. православна църква“ заслужено могатъ да се поставятъ думитѣ: „Тукъ има всичко, но много малко отъ Христа и Неговото Евангелие.“

Вие завършвате Вашето послание, като казвате: „Спасението на благочестивия български народъ е въ православнието и въ славянството, каквито сж тѣ въ идейнитѣ негови прѣдставители, въ православнието, което има за съкровище неповреденитѣ и чисти истини на Спасителя...“

Ваше Блаженство, кои сж тѣзи „идейни прѣдставители на православнието?“ Какво сж тѣ сторили до сега за българския народъ? Въ какво и колко му сж помогнали? Кога сж били разгърнати прѣдъ народа „съкровищата на неповреденитѣ и чисти истини на Спасителя?“ Кога сж четени тѣ прѣдъ народа на неговия матеренъ, изященъ български езикъ? Вие, въ Вашето послание, не можете, или не искате да кажете двѣ библейски думи на български езикъ, а ги казвате на славянски, понятенъ само на поповетѣ?!

Цѣли тридесетъ и петъ години на свободенъ църковенъ животъ, ние слушаме въ църква всичко да се чете и пѣе на славянски, и ако не бѣха протестантитѣ да разпространяватъ **Българската Библия**, православния синодъ не би се досетилъ да прѣведе Нови Завѣтъ на български. Но и при тая евтиния на Библията, а особено на Нови Завѣтъ, пакъ народа съвсѣмъ малко, а въ болшинството си нищо не знае за тѣзи „съкровища“, за които Вие говорите, а това е тѣй, защото въ църква се чува не българско евангелие, а славянски пѣсни, молитви, четения и пр., неразбираеми отъ народа и неотговорящи на неговитѣ нужди.

Православнието каквото е днесъ и каквото е въ своитѣ „идейни прѣдставители“ въ какво и отъ какво е могло да спасе българския народъ? Всичкитѣ церемонии въ православната църква повлияли ли сж и до колко пиянитѣ, крадци-

тѣ, развратниците, недѣлю сквернителитѣ и експлоататоритѣ, които се числятъ като членове въ тая църква? Православната църква повлияла ли е на народното законодателство, което кове законитѣ и издава патенти за кръчмарство, за шантажи, за публични домове? Нали тѣзи, които сж въ парламента сж православни, чада на „св. православна църква?“ Кога тѣ сж прокарвали единъ християнски законъ противъ вертепекитѣ заведения въ страната ни? Ние диримъ, ние искаме да видимъ кѣдѣ е и въ що се състои влиянието на православието върѣдъ нашия народъ? Покажете го! Недѣлния день за примѣръ, се скверни съзнателно, като сж законъ се произвеждатъ изборитѣ за народни прѣдставители, църковни настоятели, общински съвѣтници и пр. въ св. недѣля. Православната църква обадилa ли се е противъ това? Православнитѣ християни въ св. недѣля отъ църква отиватъ на дюкянѣтъ си по търговия, или ако нѣматъ такъвъ, отиватъ въ бирарията, въ кръчмата, въ кафенето, въ шантажа, въ публичния домъ, въ театъра, на увеселения и удоволствия и така сж животѣтъ си показватъ, че православието абсолютно никакъ не имъ влияе, ако наистина то има „съкровищата на неповрѣденитѣ и чисти истини на Спасителя.“

Чули ли сж православнитѣ християни въ църква, че недѣлята е за освещение, за почивка, за духовна работа, а не за търговия и увеселения?

Чули ли сж пияниците, развратниците, крадците и пр. прѣстѣпници въ църква слово противъ тѣзи грѣхове и че такива не могатъ да наследятъ Царството Божие и слѣдователно не могатъ да сж членове на една християнска църква? Изглежда, че не сж. Защото, „Отъ дѣлата имъ ще ги познаете,“ казва Спасителя. Ако православието наистина имаше тѣзи съкровища на Христовитѣ истини въ себе си, и ги откриваше прѣдъ народа, ние щѣхме да видимъ плодетѣ имъ. А сега виждаме плодетѣ на фенеръ, на келугерскитѣ и съборни заблуждения и сплѣтни, виждаме плодетѣ на машиналното и монотонно прѣпяване на религията, на формалното и лицемерно вършене молитви, виждаме плодетѣ на похристианченото езичество и понеже тѣзи плодове сж лоши, гнили и отровни, ние казваме, че Спасението на българския народъ не е въ православието, а въ Христовото Евангелие, проповѣдвано на български езикъ, изучавано и прилагано въ живота.

Българския народъ трѣбва да се пазн не само отъ унията, която е верига за сърдцето, умѣтъ и душата, той трѣбва да изостави и ре-

лигията, която въ нищо не му помага, освѣтъ да го води къмъ гробищата. Българския народъ трѣбва да изостави религията, която промѣня само името му, а живота не докосва; казано по-ясно, българския народъ трѣбва да се отрси отъ лъжитѣ, заблужденията, суевѣрията и измамигѣ на православието. Въе трѣбва да разберете, че душата на човѣка не се задоволява съ понеки тапаняканя и прѣскания съ вода. Младото поколѣние не влиза въ църква, освѣтъ по заповѣдъ, както е за примѣръ съ ученици и войници, защото не намира храна въ три часовото пѣние на славянски молитви, които никакъ не засягатъ живота и нуждитѣ на хората. **Православие, което не довежда хората до съзнание за новородение, не сзмо че не може да спасе народа ни, но е и пакостно, когато е господствуващо, както е у насъ.**

Реформирането на народната ни църква се налага отъ врѣмето и отъ нуждитѣ на народа. Софийския синодъ до сега нищо не е направилъ въ тая насока. Обществото очакваше Вашето идване. И сега, когато Вие сте въ София, въ сърдцето на царството ни, и когато погледитѣ на венчкѣ, които милѣятъ за народната ни църква, сж обърнати къмъ Васъ, молимъ Ви за Бога и за народа оправдайте народнитѣ надежди, като сторите всичко възможно за коренно реформиране на народната църква.

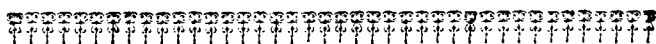
(Слѣдва второ писмо)

Павелъ Мишиковъ

СЪДЪРЖАНИЕ

НА БРОЙ 1.

	стр.
1. Отговорено писмо до Българския Екзархъ, Иосифъ — П. Мишиновъ	1
2. Унията — Петръ Илиевъ	4
3. Използване вечернитѣ часове — прѣвель Ив. Стефановъ	8
4. Фрагменти	9
5. Война	11
6. Борбата на свѣтлината съ тъмнината — прѣвель М. Милчевъ	12
7. Какво съѣта дължи на Методиститѣ	14
8. Хроника и Бѣлѣжки	16



Петръ Илиевъ.

У Н И Я Т А.

(Кому да се подчинимъ).

Не сж свършени терзанията на България. Не сж разрѣшени миролюбиво тежнеющитѣ отгорѣ ѣ въпроси.

Когато едни бистратѣ външната ѣ политика, други — вътрѣшната ѣ, трети търсятъ заеми, четвърти сключватъ договори за миръ и пр. — има други, които разглеждатъ въпросъ съ тенденция да наложатъ новъ хомотъ на народа ни.

Всѣки, който слѣди общественитѣ въпроси, не е чуждъ на въпроса за *унията*.

Прѣзъ м. октомври и ноември м. г. почти цѣлата ни преса нишеше охотно по тоя въпросъ. Въ салонътъ „Славянска бесѣда“ и въ „Воения клубъ“ — София, сж ставали чести и многолюдни събрания, въ които се разглеждалъ въпроса за унията.

На 24 ноември м. г. въ Софийския католически катедралъ се е отпразднувало 1,600 годишнината отъ прогласяване християнството за господствующа религия въ Римската империя. По тоя случай, между другото, лекторътъ при Софийския университетъ г. Ан. Безиншекъ чель рефератъ, чрѣзъ който въ една деликатна форма прокаралъ сегашното движение за *унията*. Слѣдъ него говорилъ католическия архиепископъ Менини, който открито разяснявалъ привилегиитѣ отъ унията и подчрталъ, че къмъ него вече сж се обърнали 40,000 българи за да пригърнатъ унията — нежели да останатъ подъ гръцкото духовенство¹).

Послѣдния случай е наистина знаменателенъ и тоже се коментира отъ пресата.

А народниятъ ни поетъ философъ г-нъ Стоянъ Михайловски свика конференция въ университета и държа рефератъ: „Отъ заблуда — къмъ заблуда“; т. е. „Отъ гръцка тъмнина — въ католишка“.

Но, що е това нѣщо уния?

Съ двѣ думи: *то е римокатоличество.*

Нѣкои му даватъ по благовидно тълкувание: *католическо покровителствуване на българскитѣ полове и православнитѣ българи, особно тия които сж подъ гръцко и сръбско владичество, та да не ги безпокои гръцкото православие.*

За тази цѣль — духовнитѣ водители напр. владичитѣ, екзарха, трѣба да подпишатъ съглашение — договоръ, съ който ще заявятъ, че се подчиняватъ на папата, а той ще заяви, че приема всѣкакъ да ни помага духовно.

По този въпросъ още нищо не е установено. Никакво рѣшение не е взето. И добръ е сторено, защото е съмнителна ползата отъ унияството.

Тукъ се търси практическа, реална и настояща полза отъ религията. Тази полза може да се види само чрѣзъ разглеждане влиянието на християнската религия върху народитѣ — за човѣшки права, свобода, напредѣкъ и благоденствие до каква степенъ имъ е дала. И понеже християнството е раздѣлено на три главни групи: Възочно православие, Римокатолицизмъ и Евангелизмъ, като всѣка група претендира че има прѣвзходство надъ другата, то се налага едно поиспение за

всѣка — по отдѣлно и само тогава съ положително убѣждение да се възприеме игото на едната, другата, или третата.

И до днесъ дипломатическиятъ споръ съ православнитѣ Сърбия и Гърция не е за друго, а просто — да дадатъ езикова и религиозна свобода на православнитѣ ни българи въ Македония. Всѣки знае, че подъ тия двѣ държави се подчиниха насилствено 800,000 българи, както и подъ Ромъния — 300,000 българи, което дѣяние мълкомъ се удобри отъ православна Русия. Тия българи — наши братѣ днесъ пицатъ подъ нечутия вандализъмъ проявенъ отъ новитѣ имъ владѣтели, които сж имъ осквернили църквитѣ, затворили училищата, промѣнили езика и пр.

И на туй отгорѣ в. „Миръ“ пише:²)

— Въ Македония днесъ нѣма български митрополити, нѣма български общини, нѣма български еснафи, нѣма български учители, нѣма българска интелигенция, нѣма български църкви и училища . . .

— Останали сж само тероризирани, гладни, голи, боси и задушени селени . . .

И това е самата истина.

Тази истина ний я четемъ ежедневно въ останалитѣ помежду ни нещастни македонски бѣжанци.

При такова едно горестно духовно и езиково притиснение на сънародницитѣ ни въ Македония, естествено е да се подига въпроса, нѣма ли отъ нѣгдѣ помощъ? Нѣма ли по легкъ отъ тоя Фенерски хомотъ?

Ето отъ гдѣ у нѣкои наши сръди се подига въпроса за унията, за покатоличаването ни, като най-радикално сръдство за спасение вѣрата и българ. языкъ въ Македония.

Въпроса за унията не е сега прѣвъ пѣтъ подиганъ въ България. Той е старъ въпросъ за насъ. Този въпросъ е подиганъ прѣди освобождението ни отъ Турция, прѣди анатемосването ни отъ Гръцката Патриаршия. Този въпросъ е още отъ 1864 г. И тогава, както и сега, народътъ ни е пѣшкалъ подъ яремътъ на гръцкото православие, подъ духовно робство. И тогава, както и сега, народътъ ни е търсилъ свѣтлината, свободата. И нѣкои, като не виждали другадѣ спасение, опитали да се подчинятъ на унияството.

Прѣзъ 1871 г. въ Цариградъ, подъ редакцията на високо интелигентния ни литераторъ Т. Икономовъ, е излизало крупното списание „Читалище“. Между многото му послѣдни статии, една голѣма частъ отъ списанието е посвѣтена на черковно училищния ни въпросъ.

Въ бр. 13 отъ 1872 г. 595 ст., сжщото списание третира въпроса за „Унията“, отъ което списание ще дамъ кратка извадка.

„Въпроса се излага тѣй:

„Увѣрявахъ ни, че унията ще ни избави отъ умразния Фенеръ и ще ни даде черковна самостоятелност. Водител на унията — въ Цариградъ бѣше дѣдо Иосифъ, за която цѣль склонилъ да стане униятски владика и

¹ Дневникъ бр. 4047, 1913 г.

²) в. „Миръ“ бр. 16 1913 г.

ходи въ Римъ да уреди отношенията ни. За цѣльта сключилъ Актъ на съединението ни съ Папата.

Приврѣмененъ началникъ на унията билъ поставенъ архимандритъ Макарий, който ималъ два педо-статка: пиянствувалъ повечко и билъ вѣчно недоволенъ. Пригърнали унията попове бѣха: попъ Тодоръ, който скоро се отмѣтиналъ, попъ Димитръ отъ Балчикъ, единъ икопомъ отъ Троянъ, единъ иеромонахъ отъ Дебърско и единъ попъ отъ Казанлъкъ. Попъ Димитръ бѣше малко смахнатъ и малко пиянъ. Троянския попъ сребролюбецъ — обичалъ само заплатата си. Казанлъшкия попъ бѣше онзи, който се бѣ опиталъ да отрови единъ отъ другаритѣ си чрѣзъ причастието, въ което турилъ строжени джамове⁴.

Това сѣ текстуални думи изъ историята на първия опитъ за униатство.

Видѣхме портретитѣ на водителитѣ му.

По-нататѣкъ — да видимъ послѣдствитѣ.

„Приготвили се правила, разпратили се по църквитѣ за приемане — но работата се протакала безъ край. Слѣдъ възкресение се почнали събрания между водителитѣ; на тѣхъ се явили нѣкакви покровители на униатитѣ Хасунъ и Баре, които полегка легка станали пълни распоредители на униатскитѣ дѣла. Нѣколко по-ляци, особно единъ докторъ съ червена брада, непрѣставаха да посѣщаватъ униатската църква и да даватъ съвѣти за пристѣпване по-напрѣдъ сир, къмъ католичеството.

— На тѣзи факти се приложиха и други, които възбудиха съмнѣние у униатитѣ за полезността на новия имъ пѣтъ. Нѣколко славянски католически свещеници, начело съ Гагарина, прѣдложиха услугитѣ си да свещенодѣйствуватъ въ униатската църква... Отъ Австрия се изпроводиша славянски книги за възточно богослужение съ католически измѣненія. Въ символа на вѣрата сложше: *отъ Отца и Сина исходящо*.

— Всичко това сѣ много други подробности на кара всѣки да види, че унията е гнило нѣщо и че униатитѣ не могатъ да останатъ вѣрни източно православни, защото нищо не ги заглавяше отъ наляганията на католическата пропаганда...

— Сжщата година дѣдо Посифъ липса отъ униатското поле, попъ Димитръ тоже. Другитѣ духовни размислили и рѣшили, че трѣбва да се напусне тазъ работа, отъ която не ще излѣзе нищо добро за народа ни...

Така се разниза това хитро сплетено тъкане⁵...

Прочее, това е история и показва доста пѣщо за унията.

За Християнството, не католишко или православно, но както е въ Евангелието пека спомена 2—3 думи.

а) То учи че Христосъ дойде за спасението ни;

б) Той каза, че само чрѣзъ Него бива спасение т. е. не дава правото си другъ да го наследва въ това Му качество;

в) Ученицитѣ апостолитѣ Му служеха и служатъ само да разпространяватъ учението Му.

Евангелието има прѣмного стихови поучения за това³)

Туй спасение Христосъ ни учи че става само чрѣзъ покаяние и вѣра т. е. оставяне лошия пѣтъ, лошитѣ

навици, обноски мисли дѣла и слѣдване Христовия примѣренъ животъ описанъ въ Евангелието. Слѣдователно, всичко друго, чрѣзъ което нѣкои учатъ че може да се спасимъ, е лъжа и заблуда.

Християнството още учи, че *трѣбва да се проповѣдва* Евангелието по цѣлия свѣтъ, на всѣко врѣме, отъ всѣкого безъ разлика — за да се спаси човѣчество отъ грѣха и да настане Царството Божие на свѣта.

Значи, всѣко ограничение да се не проповѣдва, чете и пояснява Евангелието на разбираемъ языкъ, всѣко монополизиране отъ известни само лица да четатъ Евангелието и пр. е лъжа и заблуда⁴).

Сега, като имаме прѣдъ видъ тия прости и ясни наставления за цѣльта и учението на Христа, нека погледнемъ въ групата католическо християнство дали има нѣкаква разлика съ цитираното — първоначално — Христово Християнство. Това трѣба да сторимъ, защото въпроса за унията е и въпросъ за влиянието на католическата пропаганда върху народа ни. И много естествено е това влияние защото ще ни протежира, прѣдпазва и улеснява Папата и вѣроятно е, както въ първото униатство, да ни прѣдложи услуги чрѣзъ поповетѣ и владицитѣ си.

Католичеството учи:

Че Папата е безпогрѣшенъ, че е намѣстникъ Христосъ и наследникъ ап. Петровъ да ръководи църквата.

Триденетский Католически съборъ сѣ узаконени и възприети, отъ цѣлия католически свѣтъ, слѣднитѣ десетъ постановления:⁵)

1) *Забранява се на народа да чете Библията;*

2) *Възприема, че спасението се добива чрѣзъ човѣшки дѣла;*

3) — *Религиозната служба да се извършва само на латински языкъ;*

4) — *Забранява се употребата на вино при причастието т. е. народа да се причастова само съ хлѣбъ;*

5) — *Забранява се на всички духовни лица — безъ разлика дали е попъ, дяконъ, владика и пр. — да се женятъ;*

6) — *Позволява да се не изпълни дадено обѣщание отъ католикъ на еретикъ, ако съ изпълнението му се укрѣжда католическата църква;*

7) — *Постановява, че духовенството има властъ да прощава грѣховетѣ на човѣцитѣ;*

8) — *Тоже — да се молимъ на святицитѣ;*

9) — *Установява — да се върва въ очистилището (Purgatorium) т. е. който е съгрѣшилъ смъртно, думата му ще иде въ очистилището да се изчисти съ огънь и отъ тамъ — въ Рая;*

10) — *Установява „индулгенции“ т. е. писма отъ Папата, които, които ти купи — прощаватъ му се грѣховетѣ... и пр.*

Мога да притуря още много постановления на католическата църква, но и тия сѣ достатъчно.

Защо?

Достатъчно сѣ, защото до едно тия постановления

³) Вижъ: Дѣян. 16:31 Иоан. 3:3 Дѣян. 17:30. Дѣян. 3:19. Гал. 2:16 и пр.

⁴) По-напространно тия постановления може да се видятъ въ „De justificatione“, Cap 32; „Енциклопедия бритаика“ томъ XII, стр. 378 и томъ IX стр. 506; книгата на П. В. Хиршеръ: „Die Lehre vom Ablass“ (Tubingen V изд.) и пр.

⁵) Вижъ: Иоан. 3:16. Ефес. 5:23. Ефес 1:22 Мат. 28:19, 20. Лука 22:24, 26. Марк. 1:33 — 36

и учения сж лъжливи заблуди, отстъпнически, противни на Христа и учението му — Евангелието.

Всички тия учения нѣматъ нищо общо съ християнството. Тѣ сж просто подражание на езически тъмни заблуди, или измишления на най-зли човѣшки неприятели, които спъватъ прогреса на човѣшкия духъ и на християнството.

1. — Папата не е безпогрѣшенъ защото е човѣкъ като всичкитѣ роденъ въ грѣхъ, нито е намѣстникъ Христовъ или паслѣдникъ на ап. Петра,⁶⁾ защото нигдѣ не е казано това въ Евангелието.

2. — Забраняването на народа да чете Святото Писание, Библията е първостепенна заблуда, защото самъ Христосъ изрично заповѣда да изпитваме писанията⁷⁾.

Забѣлѣжете, че повечето мъки причинени на добри християни отъ Папската инквизиция сж били „защото сж чели Св. Писание“. Христосъ дава да се чете Писанието му, а Папата не дава. Наистина, чудно християнство!

3. — Голѣма заблуда е и противохристиянско е възприемането на католицитѣ, че спасението се добива чрѣзъ човѣшки дѣла⁸⁾.

И дѣйствително, попитайте католишки попъ „Що трѣба да сторя за да се спася?“ — нѣма да ви отговори съ евангелскитѣ думи на апостолиѣ „Вѣрвай въ Господа Исуса Христа“, но ще ви отговори: „прави добри дѣла давай милостини и пр.“

Католицитѣ или съвсѣмъ незнаятъ учението „за спасение чрѣзъ вѣра, а не чрѣзъ добри дѣла“, което е допустимо защото не четатъ Евангелието, или умишлено сж отстъпили отъ него, въ който случай съ право може да ги нарѣчемъ че не сж християни.

4. — Католицитѣ като извършватъ службата си на латински языкъ, когото народѣтъ не разбира, сж въ пълно противорѣчие на Светото Писание, което ни учи да се говори, чете и тълкува въ църква на разбираемъ языкъ⁹⁾.

Нито Христосъ, нито апостолиѣ му сж практикували туй, което католишкитѣ попове практикуватъ, като четатъ Светото Писание на непонятенъ за слушателитѣ латински языкъ.

5. — Полупричащението на католицитѣ, т. е. забранението да се употребява и вино въ причастието, е тоже противохристиянско, понеже Христосъ заповѣда да пиятъ отъ чашата му всички¹⁰⁾.

Въ 1414 г. Констанскій католически съборъ узаконилъ това полупричащение, като постановилъ щото поповетѣ сами да пиятъ виното заради народа, а на послѣдний да се дава само хлѣбъ . . . Това постановление тоже не се базира на нѣкое евангелско учение — напротивъ — противорѣчи му.

6. — Забраната на всички католишки духовни лица да се женятъ е тоже противно на здравия разумъ, противно е и на Христовото учение, защото послѣдните учи щото и владицитѣ да се женатъ¹¹⁾.

Дѣйствително ап. Павелъ не бѣше жененъ, но той ни казва, че е свободенъ и ако иска може да се ожени, а ап. Петръ имаше жена.

Вѣрно е, че колкото повече се забранява женидбата, толкова повече се разпространява разврата между духовни и миряне.

7. Католицитѣ учатъ, че тѣхнитѣ попове и Папи иматъ властъ да прощаватъ грѣховетѣ ни противъ Бога... Тѣ били безгрѣшни . . . А Евангелието ни казва че само Богъ има властъ да прощава грѣхове¹²⁾.

Кого да вѣрваме: Евангелието, или католицитѣ... Христосъ ни заповѣда така:

„Дойдете при Мене (а не при попове и папи) всички (значи безъ разлика), които се трудите и сте обрѣмени и азъ (а не другъ нѣкой) ще ви успокоя.“

8. Святиѣ сж човѣци, каквито сж апостолиѣ и дѣва Мария. А, като не сж Богове, какъ ще чуютъ и удовлетворятъ всичкитѣ молитви? — За това и за да нѣма подобни заблуждения, като католическото, Библията забранява това моление¹³⁾.

9. — Католическото учение за чистилището нѣма нищо общо съ Библията и е заблудена вѣра.

Светото Писание говори само за Небето и Ада — за вѣчния животъ и вѣчната мъка, но не и за чистилището.

10. — Който си купялъ индулгенция т. е. простително писмо отъ папата, прощаватъ му се грѣховетѣ и... райскитѣ врата му сж отворени — споредъ католицитѣ.

Благодарение на това лъжливо продаване райскитѣ блаженства, та Европа въ XVI вѣкъ си отвори очитѣ и се появи реформацията, която като се противопостави на тия Римокатолически лъжи, нарѣкоха водителитѣ ѝ протестанти и търсеха да ги горятъ живи и мжчатъ.

Този Богопротивенъ обичай още владѣе въ католишкитѣ страни; много свѣтъ се мами и много пари се събиратъ за избавяне отъ Ада — чрѣзъ индулгенции.

Нѣщо повече, въ 1860 г. Тридентскій католишки съборъ е издалъ опрѣдѣление, съ което проклѣва ония, които казватъ че индулгенциитѣ сж не полезни и че църквата нѣма властъ да ги дава . . .

11. — Лъжата, клѣтвотѣжплението, убийството се оправдаватъ отъ католическитѣ иезуити.

И съборѣтъ въ Констанция въ 1445 г. съгласно това безбожно оправдание рѣши, че може да се развали клѣтвата за оправдание дадена на Янъ Хусса; вмѣсто оправдание — тѣ потѣпкаха клѣтвата си и го изгориха.

По това противо божествено правило, католицитѣ се стараятъ за нѣкой народъ (напр. за нашия) да го убѣдатъ да припознае само покровителството на Папата т. е. унията. Общаваатъ му, че нѣма да покѣтнатъ религиознитѣ му обичаи. Обаче, щомъ се припознае Папата за глава на църквата — на онзи народъ скоро му се налагатъ католишкитѣ заблуди и потѣпкватъ общащението си.

Щомъ иматъ такова и подобни учения, трѣба ли да искаме спасението си, духовното си водителство и покровителство отъ такива първостепенни религиозно разбойнически лъжци?

А тия заблуждения, че съществуватъ подъ формата на християнство никакъ не е чудно, защото за тѣхъ се пророкува още въ първитѣ врѣмена на християнството¹⁴⁾.

⁶⁾ Вижь: Дѣян. 4:10—12. Мат. 16:23.

⁷⁾ Вижь: Иоан. 5:39. Мат. 22:29. I Тим. 3;

⁸⁾ Вижь: Дѣян. 16; 31. Иоан. 3; 3. Тит. 3; 5. Иоан. 1; 29. I Кор. 13; 3. Евр. 11; 16. Римл.

⁹⁾ Вижь: I Кор. 14:19, 27, 28.

¹⁰⁾ Вижь: Мат. 26:26—28. I Кор. 11:28.

¹¹⁾ Вижь: I Тим. 3:2. I Кор. 9:5. Мат. 8; 14. I Тим. 4; 1—3.

¹²⁾ Вижь: Мар. 2; 7. Лука 5; 21. Лука 18; 13—14. Дѣян. 5; 31.

¹³⁾ Вижь: Мат. 4; 10. Исх. 20; 4—5. I Иоан. 2; 1. Откр. 19 и 20; 8—10.

¹⁴⁾ Вижь: I Тим. 4; 1—3.

Но благодарение, че Исусъ ни учи всичко да изпитваме, но само доброто да държим¹⁵⁾.

Прочее, нека се държимъ здраво о туй Исусово учение.

Има много слѣпъ народъ, воденъ отъ слѣпи водители. на който слѣпотата трѣба да се дигне.

Въ 1848 г. римскитѣ жители изпѣдиха отъ Римъ съ шикове Папата.

А италианския водителъ Гарибалди държа рѣчь съ думитѣ:

„Италианци, вашиятъ прѣвъ неприятелъ е Папата“ . . .

А въ друга рѣчь имъ казва:

„Свягото Писание е топѣтъ, който ще освободи Италия“ . . .

И Спасителя на цѣлия свѣтъ Ис. Христосъ ни казва:

„Дойдете при Мене . . .“ и пр.

Нека всички — повторимъ сърдечно тия три рѣчи и извикаме нещемъ ни покровителството папско, ни униятско.

* *

Православието едва въ началото на м. Декември м. г. взе едно становище. По подигнатия въпросъ „Унията“ нашиятъ православенъ Синодъ и Екзарха сж взели рѣшение да се противопоставятъ силно противъ това опасно за българския народъ течение, както сж се противопоставили до сега¹⁶⁾.

Като разгледва сжщия въпросъ в. „Балканска Трибуна“ отъ 19 октомври 1913 г. завършва така:

„Католицизма и православието — тия двѣ колони на Христианството — си приличатъ въ много отношения: едната и другата църкви сж изоставени отъ живота, замръзнали въ своитѣ обряди. На религиознитѣ души е студено и въ едната и въ другата църкви. Ключъ, верина на мисълта турятъ едната и другата църкви. Волна мисль, сжждение, се осажда, проклина. Православието, като по безсилно въ юрисдикцията си не отлъчва живитѣ души отъ себе си, съ малки изключения; по Католицизма афоресва, отлъчва, безъ да му мигне окото. Примѣрътъ съ модерниститѣ въ западната църква е прѣсенъ. Модерниститѣ — това е цвѣта на католическия западъ, — това сж най-религиознитѣ души и най-ученитѣ умове, които искатъ възраждане на католическата църква върху принципитѣ на *Евангелието* . . . И тия благородници сж проклѣти, отлъчени отъ църквата. Въ православието нѣма животъ, дѣйность, а католицизма нѣма мѣсто за дѣятелна любовъ, за свободната мисль, за прогреса . . . И въ двѣтѣ църкви, обаче, нѣма поменъ отъ *духовно християнство*“ . . .

Цитираме това, защото сж думи вѣрни за двѣтѣ църкви. Въ тѣхъ напѣдватъ до нѣгдѣ, които стоятъ вжтрѣ по име, нѣкои жалки лицемѣри. Но, кой начетенъ българинъ запримѣръ, е наистина православенъ? Кой зачита и върши всички постановления на тази гръцко-православна църква? Не само мирници, но и много свещеници сж вѣпъ отъ нея.

Този въпросъ тоже се третира и въ в. „Учителски вѣстникъ“ и „Народни права“ отъ 3 ноември 1913 г. Тѣ тоже съвѣмъ рѣзко и справедливо сждятъ православието.

При това повдигане булото на католицизма и православието, прѣдъ насъ пакъ стои до нѣгдѣ откритъ въпроса — кому да се покоримъ: на Папата, Патриарха или Унията?

Тритѣ учения видѣхме, пояснихме, сега всѣки може да продължи изучаванията си върху внушенията които дадохъ.

* *

Влиянието на тритѣ християнски групи.

а) Римокатолицизма (Папството — Униятството) какво е правило и прави почти всѣки поначетепъ знае. Никой нѣма да каже, че чисто католическитѣ: Испания и южна Америка сж наистина свободни и просвѣтени страни.

Общо правило е, че колкото по-строго римокатолически е единъ народъ, толкова по-невѣжъ и по-угнетенъ е той. Така е и съ Италианцитѣ, Португалцитѣ, Австро-Унгария и пр., въ които страни макаръ народа да е позарязалъ католицизма и влиянието на окружающитѣ ги протестанти да умегчаватъ нравитѣ, все пакъ черното душло на католическитѣ заблуди и злодѣяния изпъкватъ.

Всички, които сте чели историята знаете, че католическото Изкуство е убило 50,000,000 човѣци въ разнитѣ гонения, а Римскитѣ императори (макаръ и изичници) сж убили само 3,000,000.

На Св. Вартоломеевата нощъ въ Парижъ сж убити отъ католицитѣ 30,000 невинни протестанти.

Не се мамете, тѣ и сега биха сторили това, но нѣматъ власть.

Евреитѣ убиха само единъ човѣкъ — Исуса и цѣлия християнски свѣтъ отъ вѣкове ги сжди, а Римокатолицитѣ милиони християни убиватъ и пакъ пѣкои иматъ смѣлостта да говорятъ за подчиняване българитѣ подъ тѣхъ, подъ Папата съ уния.

б) *Православни народи сж:* Българитѣ, Руситѣ, Сърбитѣ, Черногорецитѣ, Гърцитѣ и Власитѣ. Като оставимъ на страна българитѣ, защото у тѣхъ и друго влияние има, питамъ кой отъ другитѣ петъ православни народи е *наистина свободенъ и просвѣтенъ*? — Тѣзи народи и до днесъ сж между най-невѣжитѣ и угнетенитѣ въ Европа. Милионитѣ руски мужици, влашкитѣ мукани, сръбскитѣ свинари, гръцкитѣ пирати и фалити, черногорскитѣ разбойници — свободни и просвѣтено-духовни ли сж? Далечъ е отъ тѣхъ такова нѣщо.

Противъ реформацията на заблудитѣ въ църквата най-упорито сж стояли испанцитѣ и руситѣ. Но плодоветѣ сж прѣдъ насъ: тѣй невѣжи и угнетени люде както въ Испания и Русия другагдѣ нѣма. Въ послѣдната — за народна воля и дума не може да става.

в) *Евангелски (протестански) народи сж:* Англия, Сѣверна Америка, Швейцария, Германия, Дания, Швеция, Норвегия и Холандия. Всѣкой знае, че тѣзи евангелски народи сж начело: въ просвѣтата, въ права човѣшки, въ свобода, въ напѣдъкъ и благоденствие изобщо.

Евангелски (протестански) народъ *невѣжъ* и назадничавъ нѣма по свѣта.

Евангелизма е влияелъ и влияние съсѣднитѣ си не-протестански народи. Франция и Белгия напр. окръжени отъ врѣдъ съ протестански народи има много да имъ

¹⁵⁾ Вижъ: Иоан. 5:39. I Сол. 5:21. Иоан. 8:32.

¹⁶⁾ Вижъ: в. „Утро“ бр. 1029 отъ 6.XII 1913 г.

благодарятъ за влиянието си. Кждѣто и да си пробие Евангелизма пътъ, раздвижва хората къмъ просвѣта, права човѣшки и напредъкъ духовенъ. Това той върши въ послѣднитѣ години въ Италия, Испания, Австро-Унгария, даже въ Русия и на Балканитѣ.

Да дойдемъ по-близо, у нами си.

Понаблюдавайте кое дае *българско село*, гдѣто има евангелисти и ще разберете, че евангелиститѣ сѣ граждани, а православнитѣ невѣжи селени, каквито сѣ биле дѣдитѣ имъ¹⁷⁾. Идете, за примѣръ, въ Абдулари, Кричимъ, Ахматово и пр. евангелски села и сами ще потвърдите думитѣ ми.

¹⁷⁾ Вижъ в. „Зорница“ бр. 49 1913 г.

Прочее, като вземемъ подъ внимание всичкото това освѣтление, дохождаме до заключение, че само Евангелието, чи то е евангелско учение докарва облекчение и прогресъ на свѣта. Евангелието спасява тѣлото, ума и душата на човѣка отъ погибель. Евангелието, а не католицизма, Гръцкото православие или смѣсеното Униитство — е напѣщната нужда на България.

И тъй, не на нѣкакъвъ си Папа, Патриархъ или Уния — да се подчинимъ, но Евангелието на И. Христа да пригърнемъ и ще бждемъ спасени, цивилизовани, покровителствувани отъ Него.

Туй Евангелие, тозъ Спасителъ, азъ ви прѣпорѣчвамъ.

Пловдивъ.



МЛАДЕЖКИ ОТДѢЛЪ.

Frederick A. Atkins.

Използване вечернитѣ часове.

Използване вечернитѣ часове е задача, която много повече борави съ успѣха въ живота, отколкото нѣкои отъ насъ си въобразяваме. Два отъ най-великитѣ фактори въ образуване една сполучлива карьера сѣ: физическо здраве и уметвена ловкостъ, и тия сѣ въ тѣсна зависимостъ отъ начина по който прѣкарваме свободното си врѣме. Най-лошото нѣщо, което можешъ да правишъ вечерно врѣме е да празнодѣлствуваши. Никой не блуждае когато работи. Но вечеръ — това е врѣмето, когато борбата започва. Когато младежа събира книгитѣ си, затваря писалището си, туря шапката си и излиза въ шумнитѣ улици, свободенъ за вечерни развлечения — тогава опасното врѣме начева. Въ това врѣме младия е мраченъ, отпадналъ и безгриженъ — осамотенъ, уморенъ и недоволенъ. Лукани слѣди стѣпнитѣ му. Той се изкушава на пѣвки уличенъ жгълъ. Тѣй, мнозина хващатъ кривъ пътъ — като нѣматъ какво друго да правятъ, тѣ вършатъ зло. Живота е тѣй еднообразенъ, денятъ е тѣй утежнителенъ — и тѣй въ пражосване врѣмето тѣ съениватъ себе си — въ търсене весели и приятни възбуждения, тѣ влизатъ въ хлъзгавата пѣтека, която може да свърши съ унижение и отчаяние.

Цѣра противъ това е простъ и ясенъ. Ние трѣбва да изпълнимъ живота си съ добро, щото въ него да не остава мѣсто за зло. Мрачността може да излезе чрѣзъ музика, и меланхолията може да се пропѣди чрѣзъ енергични физически упражнения; а тия развлечения не сѣ поврѣдили никого. „Най-добритѣ упражнения и забавления“, казва Лютеръ, „сѣ музиката и гимнастиката; първото развива уметвенитѣ грижи и меланхоличнитѣ мисли, а послѣдното придава глѣвкавостъ на тѣлото и запазва неговото здраве.“ Великиятъ старъ реформаторъ е съвѣщавъ правъ. Музиката и мускулнитѣ упражнения и до днесъ сѣ най-безопаснитѣ наслаждения на които можемъ да се радваме.

Винаги голѣма защита за младежа е ако той има нѣкое общо занятие — едно занятие, за което

може да бжде въ възхита, което може да упражнява както тѣлото, тѣй и ума. Колѣрина сѣ намирала въ пѣчването и практикуването на музиката едно приятно срѣдство за използване вечернитѣ часове. Каква сила притежава музиката! Какъ съживява най-благороднитѣ душевни вълнения! Не ни е чудно когато четемъ за Саула: „И когато духътъ отъ Бога бѣше на Саула, Давидъ земаше китарата и свирѣше съ рѣката си; тогава олекнуваше на Саула, и ставаше му добръ, и оттегляше се отъ него лукавия духъ.“ Сладкия израилевъ стихотворецъ и пѣвецъ знаеше какъ да успокоява единъ крайно развѣнчуванъ умъ и да весели единъ унилъ духъ.

Обаче ония които вършатъ канцеларска работа, които прѣкарватъ почти цѣлия денъ въ кантората и магазина, ще некатъ други по живи и по ободрителни забавления. Тогава азъ ще имъ прѣпорѣчамъ ъздене на колело. „Що думашъ, вечерно врѣме ли?“ ще запитатъ нѣкои. Да, точно това, даже ъздене прѣзъ зимни вечери. Не зная нищо по освѣжително отколкото едно десетъ километрово ъздене съ колело, въ студена и ясна лунна вечеръ, когато вѣздуха приятно рѣже, пѣтищата сѣ сухи, и срѣбористата нощна лампа открива прѣдъ очудения ни вѣзоръ широки простори отъ равнини и могили. Напредъ и все напредъ ние лѣтиме, бързо и весело; съ стърдца леки, охота изострена и съ наслада просто безгранична.

Възможно нѣкои да въразятъ на това прѣ красно развлечение по причина на голѣмата сума за купуване колело, или на влажното врѣме. Тогава влѣзте въ нѣкой гимнастически класъ. Какви приятни и щастливи вечерни часове може да се прѣкаратъ въ разни мускулни игри въ гимнастическия салонъ! Само подиръ нѣколко вечери ние ще ватвърдимъ разклатеното си здраве, и ще се радваме на закрѣпнали членове, силни мускули и мжжествени стърдца. А това не е отъ малка стойностъ. Единъ курсъ отъ гимнастически упражнения е голѣма помощъ за развитието на благороденъ и мжжественъ характеръ. Това не само развива и поощрява тър-

пѣнието, постоянството и смѣлостта, но още спомага къмъ весело и певинно съперничество — къмъ неуморно старание за достигане по-висока мѣрка на ловкост и сила. Гимнастическитѣ упражнения правятъ човѣка кавалеръ, скроменъ и храбъръ.

Нѣма нужда да говоря за други спортни игри въ които младитѣ намиратъ голѣмо удоволетвие. По трѣбва да внуша, че за човѣкъ занае въ търговия и канцеларска работа, нѣма го-нѣлѣпително занимание и забавление отъ едно систематично и разумно изучаване най-добритѣ книги. „Добрата книга“, казва Милтонъ, „е животъ отъ живота на творческия духъ;“ и най-добритѣ творения на църковестепеннитѣ автори никога не сж били тъй достъпни за четене както днесъ. Най-великитѣ съчинения днесъ сж най-евтини. За една нищожна цѣна може да си доставите книги които отварятъ прѣдъ васъ богати съкровища отъ най-висша мѣдростъ. По тоя начинъ, вечерно врѣме може да прѣминавате отъ единъ еднообразенъ и неприятенъ свѣтъ, въ градини на непомрачима красота, където цвѣтята на изящната поезия не повѣхвватъ, и листата на благороднитѣ живоотописания не изсъхватъ.

Обичѣта къмъ добри книги е една отъ най-здравитѣ крѣпости ерѣщу изкушенията. Тя дава човѣку единъ новъ и по-свѣтълъ свѣтъ, въ който той може да се оттегли когато пожелае, за да бѣебѣва съ мѣдритѣ и добритѣ. Нѣма нищо друго въ творенията на Чарльзъ Дикенсъ по-трогателно отъ описанието на неговия дѣтски животъ що той дава въ „Давидъ Конфрѣдъ.“ Той ни показва колко лесно могатъ да залови кривия пътъ, ако не е било една велика сила и влияние що сж го просто омайвали — обичѣта къмъ книги. Въ неговата мрачна и осамотена стая на тавана, той не билъ самъ, защото той се радвалъ на веселото другарство на своитѣ книги, които го пазили чистъ въ мисли, остъръ въ умъ и правъ въ животъ, аже въ ерѣдата на единъ многолюденъ градъ, съ хилядитѣ му опасности и съблазни. Каквото книгитѣ сж сторили за Чарльзъ Дикенсъ, могатъ да сторятъ и за насъ. Апостолъ Павелъ дава добъръ свѣтъ на Тимотея когато заръчва на младежа да „внимава въ прочитането“.

Господството на навика е толкова силно щото много важно е, вкуса къмъ четене да се обработи и развие въ младостта. Не знаемъ ли човѣци що сж жертвували вечкитѣ си врѣме за занятието си, избѣгвайки въѣкакво удоволетвие и задушвайки въѣкакви уметвени пориви, додѣто печаленето пари е

станало единствената господствуваща страсть въ живота имъ? Ние знаемъ послѣдствитѣ отъ това. Тѣ сж се обогатявали, оттеглявали сж се отъ работа, и сж оставали горки кѣлѣници. Прѣстѣлно е да се прѣнебръгва умътъ додѣто се срастне, затѣмъ и стане безполезенъ за изучаване други книги освѣтъ главната смѣтна и деовитна книга. Вие ще бждете по-добъръ търговецъ, чиновникъ земледѣлецъ и художникъ, ако заранъ отивате на работата си свѣжъ и щастливъ, защото вечерта ете изживили въ изучаване което е удовлетворило въображението ви и обогатило умътъ ви. Главното нѣщо е да имате нѣкакво забавление, нѣкое научно, литературно или атлетическо занимание, вѣтъ отъ дневната ви работа.

Но има още единъ другъ начинъ за измолжаване вечернитѣ часове, и не по-малко важенъ. Нищо друго не ще допринесе толкова много за дѣйствиелно, нѣлно и сигурно щастие, както една или двѣ вечери прѣвъ седмичата, изживени въ старание да се олекчатъ страданията и прѣмахне уметвеното и духовно невѣжество на стѣратята ни. Авъ обичамъ да мисля за Конъ Кейтъ Фалконжъръ, даровития университетски човѣкъ, колоѣзачния борецъ, най-добрия стенографистъ въ врѣмето си, оставящъ модното множество свои обожатели и отиващъ въ частъта Хуайтчапелъ, въ Лондонъ, да проповѣдва евангелието на бѣднитѣ и низко паднали маси на East End. Кейтъ Фалконжъръ ималъ много други забавления и занятия. Колоѣзачнитѣ му надвояния и фотографията му, доставяли му голѣма наслада, ала не мисля че го изпѣлвали съ такъво истинско щастие както трудовѣтъ му за неговия Господъ, верѣтъ тъмнината и отчаянието при Хуайтчапелъ. Душата на въѣко усѣвършенетвуване е усѣвършенетвуването на характера. Какви сме въ характеръ — ето главното нѣщо. Добръ е да култивираме умътъ, но първата и най-върховна нужда е чисто сърдце и християнски характеръ. И ако съ Божиата помощъ ние сме познали и възлюбил Човѣка отъ Назаретъ, и намѣето да прѣсѣлѣваме една безплодна и есеблѣбна кариера, се стараемъ да направимъ свѣтътъ по-свѣтълъ и чистъ, и небето по-близо, тогава борбата на живота не ще се свърши съ поражение. Може да не побѣдимъ тъй тържествено както бихме очаквали, обаче когато Царятъ прѣгледа нашия скроменъ животъ, Той ще закрие пораженията му съ прѣзвобѣлащата Си мѣлостъ, и ще възвеличи побѣдитѣ му съ всеобѣлащата Си любовъ.

Прѣвежда: Нв. Д. Стефановъ.



фрагменти.

1. Щастие.

Авъ не съмъ поетъ. Но като гледахъ хубавата роза, която цѣла едѣ вчера, днесъ увѣхнала да се разпада, не можехъ да не изпитамъ една лека тѣжа за тая мимолѣтна хубостъ, и се питамъ: защо тя цѣфте? И вирайки се въ нѣжнитѣ, анемични листѣ, посърпани отъ смъртта, тѣ ми проговориха съ езика на своята едѣба:

„Смѣшенъ си ти, човѣче, който търпениъ смисълъта на щастнето вжтрѣ въ моето съществуване!“

Вий хората ете вечки такива: въ вечки свои стрѣмления вий търпите реализирането на нѣкакво блаженно изпитание. Откакъ можете да мечтаете, откакъ можете да надигните мисълта си надъ своя дневенъ трудъ, вашитѣ мисли търпятъ тъй въжделено понятие: щастнето. Едини вѣрватъ, че ще го намѣрятъ въ обладанието на нѣкой любовъ прѣдметъ, други въ душевното чувство на покой и удовлетвѣство и вечки, вечки вий го търпите въ наслаждение вжтрѣ въ себе си. За вечки свои усмѣхъ и за вечки свои трудове вие некате да го вземете

отъ другитѣ като данъ. И понеже се сжипитѣ да давате, всички получавате по малко.

Не тѣй би било, обаче, ако давахте отъ сърдце, безъ да помисляте за вземане. Така цѣлото наше сжществуване би било щастие единъ за другъ.

Ето погледни на менъ. Азъ порастнахъ, развивахъ се и живѣхъ, и въ това свое развитие цвѣтѣхъ като хубава роза; и въ тоя външенъ обликъ на моето сжществуване ти намираше, нели, своето наслаждение . . .

Азъ цвѣтѣхъ за тебе!“

2. Нагѣвание.

Отъ сутринъ до вечеръ въ дукяна на ковача се чуватъ ударитѣ на неговия чукъ и въздешанieto на мѣха. И чакъ дори на вѣнка изъ куминия на неговото огнище се виждатъ, какъ изкачатъ некритѣ на усиления огнь.

Това ме привличаше. Азъ отивамъ и прѣзъ входа надигчамъ въ тайнитѣ на неговото заведение, подържано нарочно отъ него тъмно за да може да вижда по-ясно желѣзото, додѣто то е още нажежено отъ топлината, и да му даде формата, желана отъ него, додѣто то е въ това податливо състояние. И нищо нѣмаше по-интересно за мене отъ това да гледамъ, какъ коравото обикновено, студено и гордо въ своята неугъваемостъ желѣзо, се угъба и губи своята форма, благодарение на топлината, която го бѣ смѣгчила.

И когато то излизаше изъ клещитѣ на ковача студено, но взело вече една красива или цѣлѣсъобразна форма, това прѣобразуване оетгвяше у менъ впечатлението на единъ символъ на нашия собствени човѣшки сждбини.

Така и ний, подъ ударитѣ на сждбата, често пакъ тѣй жестоки, както тѣзи отъ ржката на ковача, измѣняме нашия характеръ. И това става, додѣто ний сме още годни за прѣобразуване, додѣто сме подъ влиянието на нещастieto, — въ горестното съзнание. . .

3. Богатството

Една вечеръ, като се завърналъ отъ работа единъ бѣденъ работникъ заварилъ въ стаята си банковъ чиновникъ, който съ усмивка му съобщилъ, че е получилъ върху своя билетъ, при разиграванieto на лотарията, сто хиляди лева. И съ кратката завърка на документациитѣ, поставилъ върху дървената, безъ покривка маса на работника внушителната сума и си излѣзалъ.

Бѣдниятъ труженникъ, който билъ навикналъ цѣлъ животъ съ трудъ да изкарва ерѣдствата за своя оскжденъ поминѣкъ, дълго сѣдѣлъ въ смѣтно недоумѣние, малко замаянъ отъ този неочакванъ ударъ. Наистина той билъ купилъ билетъ отъ лотарията, както правятъ много хора отъ неговото положение, безъ вѣра, че ще получи нѣщо, даже безъ ясно понятие за тия огромни цифри фигурираци по рекламнитѣ, а тѣй, само да провери къмета си, както се изразяватъ тѣ. И ето сега прѣдъ него на масата огромни колонии отъ злато, което той не може да проумѣе по какъвъ начинъ е попаднало тука. А пощѣта напрѣдвала и, колкото повече златото издавало своя сжпоцѣненъ блѣсъкъ въ тъмнината, тол-

кова по вече несѣотвѣтността му съ мизерната обстановка на квартирата убѣждавала челоуѣка, че то не е въ неговото обладание. . .

И сжщата тая вечеръ, подиръ нѣколко часа, хората отъ улицата биле свидѣтели на слѣдуюцето зрѣлище: единъ чѣлоуѣкъ съ незаможно облѣкло, и на лицето съ нѣкаква неотклонима мисль, вадѣлъ изъ джебоветѣ си пари и ги хвърлялъ на земята, и на всички които минавали покрай него, раздавалъ. Изобилнитѣ златни монети, които тѣй ясно минавали отъ ржцѣ въ рѣцѣ, събрали около него една шумна тѣлапа, която привлѣкла вниманието на полицейскитѣ органи; тѣ се намѣтили и арестували причинителя на всичкия тоя безпорѣдѣкъ, обвиняйки го единодушно съ тѣлапата въ лудостъ.

А всичката негова лудостъ се състоеше въ това, дѣто той не можеше да допусне нито за мигъ, че тѣзи пари сж негови. . .

4. Трупѣтъ.

Младъ отрядъ отъ новобранци пристигнахме на позицитѣ за да смѣнимъ войскитѣ, които току що бѣха привършили сражението и прогонили неприятеля далечъ напрѣдъ. Настаняхме се въ окопитѣ и съ шумъ и глѣчъ заравяхме локвитѣ кръвъ и изхвърляхме патроннитѣ гилзи за да се настанимъ по-добрѣ. Трима отъ насъ извикаха: „Тю! цѣлъ турчинъ!“ И наистина, измѣкнаха изъ сриналата се прѣстъ мъртавъ обезсиленъ трупъ на челоуѣкъ. Това бѣше ново за насъ. И всички подъ редъ, дохождаха на групи и го гледаха мълчешкомъ, пушайки само прѣсиленни подигравки. Послѣ го затѣтриаха и отнесоха въ една подина, настрана отъ постовѣтъ.

Когато останахъ свободенъ азъ се откраднахъ отъ другаритѣ и отидохъ тамъ, при него. Нѣкаква непрѣодолима омая, като отъ собствената ми участъ, ме привличаше. Той лежеше гърбомъ, изтѣгналъ младата си и здрава вкоченѣла снага. Очевидно, куршумѣтъ, застигналъ го изотзадъ, направилъ една дупка въ тила, бѣше нанесълъ смъртъ толкова мигновено, щото не бѣ далъ врѣме нито на лицето да се сгърчи, нито на очитѣ да се затворятъ. И, неподвиженъ, той продължаваше, като живъ, да гледа небето.

„Каква жалъ! Каква жалъ!“ казвахъ азъ въ себе си, гледайки всичката тая хубава машина, толкова съвършено устрѣсна, у която жизненостъта е била нарушена отъ удара на едно оловено зѣрно и разтлението вътворено. „А хубавитѣ споменни, мечтитѣ дѣ сж?“ И изразѣтъ на тѣзи двѣ очи, сразени въ безсилния устрѣмъ къмъ нѣщо отлетѣло, ми отговаряше.

5. Материалистѣтъ.

Имахъ единъ приятель, който се мислеше много уменъ и наричаше себе си материалистъ. Считаше се той за уменъ, затова защото се бплъ освободилъ отъ „наслѣдственитѣ прѣдрасждѣци за подчиненостъ материята на духа“ и отричаше всѣкакъвъ „разуменъ умъ“, твърдѣйки, че природата, въ причинитѣ на явленията сама си е промисль. Краенъ материалистъ бѣ той и най-отчаяното у него бѣ това, че въ живота си на всѣка стѣпка той практикуваше свойтѣ тези и имъ се довърляваше напълно. Случи се обаче съ него единъ день това, което ста-

ва причина ший да се отвърждаме безвъзвратно отъ своитѣ вѣрвания или заблуждения — и то е, когато ставаме жертва на самитѣ тѣхъ.

Тѣй, единъ день нуждата на жителскитѣ му дѣла бѣ го призовава внезапно да отиде въ единъ близъкъ градъ. Мисля, че се касаеше за смъртта на нѣкакъвъ роднина, или за получаването на едно наследство, и понеже бѣше късно прѣзъ деня, когато тръгна, за да стигне на врѣме той изостави шосето и се отправи прѣзъ полето направо къмъ цѣлтъ си. Изъ пакъ, обаче, свечеряването го прѣварило, и, замръкналъ верѣхъ една неизвестна околностъ, гдѣто нощта не му позволявала да различи нищо, той се видѣлъ принуденъ да спрѣ. Тогава той призовалъ своята генералностъ. Понеже въ мѣка не му било възможно да запамѣти направлението на пътуването си, той се постаралъ, при легането си краката му да сочатъ опаси посока. . . Прѣзъ сънитъ си, обаче, той трѣбна да се е върнулъ доста главоломно, защото на сутринята бѣхме израдавни да го видимъ, както си бѣ трѣгналъ, само че изкурентъ и изпотрѣпанъ, проклинайки за винаги „промишлята на неподчинената пирода“ . . .

6. Сждба.

Странна е разликата на сждбата на хората въ този свѣтъ! На едни животътъ прѣминава тихо, незабѣлявано и изгасва безъ слѣда, както сѣнкитѣ надъ водата; други прѣлитатъ високо въ въздуха, като орли и изчезватъ въ висѣта отъ погледа на разтрѣвоженото челоуѣчество, на което тѣ сѣ отнели, въ грабеженъ спусекъ, нѣкоя лелѣна традиция. Не такава бѣ сждбата на моя приятел-поетъ, който умрѣ вчера. Той приличаше на красива пеперуда, която, родила се въ своята пѣпльща, екзотична красота за да живѣе само единъ день, дочака безнадежно вечерята, защото този день бѣ вальло джидъ и нейнитѣ крила бѣха тѣй мокри, че тя не можеше да хвъркне никакъ.

В О Й П А.

Картина.

Смутно врѣме настана въ село. Едва хората бѣха успѣли да прибератъ полскитѣ храни и се готвѣха за почивка, когато дойде вѣстѣта за война. И всичко прибрано за зимата съ трудъ и надежда се изваждаше отъ хамбаритѣ, товареше на кола и отнесе тамъ, накъдѣто отиваха войскитѣ. Венчки седени, трѣзви работници се прѣобръщаха на войници, ваемаха торба съ дрехи, прощаваха се съ домани и заминаваха. Накрай селото това образуваше цѣла процесия. Жени, дѣца и старци съ прѣтѣ и шумни благопожелания изпращаха своитѣ близки.

Когато сѣмейството на Ивана се завърна въ къщи, майката изгледа опустѣлия дворъ, и бутна вратата на сѣлчаната къща и вкара вътрѣ дѣцата си, и когато тѣ влизаха и се провираха покрай нея, съзри покапаха въ тъмнината по руситѣ имъ глави. Тя се разшета механично насамъ-натамъ да привърши дѣлничната си работа, да приготви вечеря, съ наведена глава, унесена въ мисълта за мъжа, който надали ще се върне. Въ стаята влѣзе и най-големия синъ, момче на осемъ години, жива прилика

на баща си. Той отиде и се трѣшна на мнидера, облегна се на стѣната и остава мълчаливъ, съ нѣкакъвъ трѣкавъ огънъ въ очитѣ. Майката постави мъжделна лампа на полицата, сложи на вальчестата трапеза хлѣбъ, блядо съ спрени и гаванка съ солъ и пшерь и прикани дѣцата къмъ вечеи. Съ дѣтеки бърборения тѣ се заеха за своята храна, а тя отиде, та седна на страна и, гледайки ги, тихи хлѣцания оглаиха стаята.

Свършили яденето си дѣцата едно по едно се приближаваха и хванаха за нея.

„Мамо, защо плачешъ?“ пита я най-големото момче, а по-малкитѣ безсмыслено я гледатъ. А ти мълчи. И изведиакъ набухватъ неудържими ридания изъ гърдитѣ ѝ и тя имъ казва — по-добрѣ говори на себе си, на тая самота, въ която тя остава прѣзъ пакъ — „Плача азъ, че не зная, какъ ще ви отгледамъ, като ми останахте на ржцѣтѣ.“

„А тате нѣма ли да си дойде?“ питатъ тѣ.

„Кой знае дали ще се върне! А азъ нѣмамъ, съ що да прѣхрана нито добитъка, нито васъ. Отнесоха всичко, ввсѣхъ ви и него“ . . .

И не въ една къща нея вечеръ се прелѣха съзри прѣдъ неизвестността за сждбата на онѣзи отишли отъ селото, надъ което се спуетна нощта и го обви въ скърбъ и униние.

А есенята наетжпваше и дѣцата започнаха своята работа въ училището подъ ржководетвото на болния, останалъ въ село учителъ. Но не весело вървѣха уроцитѣ въ тая стая; на която обитателитѣ донасяха печалта изъ своитѣ домове. Учителя схващаше това и започваше да говори за наетжпването необикновено врѣме на всеобщо изпитание, за добродѣтелта на самопожертвуването.

„Дѣца,“ казваше той, „ний венчки трѣбва да се притечемъ на помощъ на отечеството когато то е застрашено. Святъ е цѣлтъ за която вашитѣ бащи отидоха да се биятъ и свѣтли и по-добри дни ще въдвори тя. И онѣзи които се върнатъ ще сподѣлятъ славата на умрѣлитѣ и ще бждатъ достойни за придобититѣ блага.“

Тѣй говореше този челоуѣкъ, у когото самия едва ли имаше надежда и животъ, защото той бѣше назначенъ учителъ да ржководи и подѣржа съзнанието у невѣдущия, жертвоприносящъ се мъченикъ народъ.

А войната не се свършваше. Напротивъ тя се увеличи и разрази по цѣлата страна и тукъ въ селото я чувстваша отъ раненитѣ, които се завръщаха и донасяха съ своита кръвъ и мизерия видѣния за нейния стихпенъ разгаръ и ожесточение. Раненитѣ оздравяха и заминаваха пакъ, а съ тѣхъ този пакъ отидоха и венчки, които отначало считаха за твърдѣ млади да бждатъ мъже. Дойдоха чиновници и пакъ събраха какъвто имаше останала храна, откараха и воловетѣ. Най-послѣ отведоха и учителя. Затвори се училището, запустѣ обезлюденото село и, въ дмѣтъ на останалата жена съ невръстни дѣца пакъ настанаха дни на очакване и на тжжни прѣдчувствия. И дѣтето, което носѣ ликътъ на баща си, и което е било свѣдѣтель на венчкото това запустение, навива неакрѣпналото си още тѣло, обгѣга мускулчетата си и си казва: „сега е мой редъ.“

**

Измина се година и най-послѣ се чу, че всич-ко е свършено. Че напестина, започнаха да се завръщатъ разпуснатитѣ войници. Нѣкой отъ тѣхъ бѣха безъ крака, а други безъ рѣцѣ. Имаше млади, които бѣха ослѣпѣли, а други не си дойдоха никакви.

И въ къщата на Иванови бащата си дойде. Донесе той радостъ въ домътъ, но болна и боязлива бѣ тая радостъ, която разпъждаше странно вѣящия се правитѣ рѣжавъ, и той навеждаше нѣкакъ вишновато, посрамено очи, щомъ изпитателитѣ, безмълвни и любящи погледи се спираха на него. И черното бѣдеще, сръщущо което той оставаше вече безсилентъ,



А. Аполловъ.

Борбата на свѣтлината съ тъмнината.

(Персийска легенда)

Видѣлъ всезнающиятъ Ормуздъ*), че хората не живѣятъ на земята както трѣбва. И едниѣ притежаватъ богатства и живѣятъ въ раскошъ, а другитѣ въ мизерия и немотия. И че нѣма щастливъ между хората. И богатитѣ ги гризе грижата и съвѣстѣта, а бѣднитѣ—грижата и завистѣта.

Жално му станало на Ормузда за хората и намилилъ той да слѣзе отъ небето и да ги научи на истински животъ, да имъ покаже примѣръ за добро живѣние.

Не слѣзълъ Ормуздъ на земята като богатъ или знатенъ човѣкъ, защото искалъ да научи на мъдростъ не само славнитѣ отъ този свѣтъ, но и всичкитѣ хора. Не се явилъ той нито като царъ, нито като мъдрецъ, защото хората биха казали тогава за него: „Не е мъчно за него, на богатия, или на царя, или пъкъ на мъдреца, да изпълнява Божиата воля, а за насъ бѣднитѣ и сиромаситѣ, той не може да бѣде за примѣръ: на бѣдния е невъзможно да подражава на богатия.“ Ормуздъ искалъ да покаже, че може всѣкой човѣкъ да живѣе благочестиво и за това слѣзълъ на земята въ образъ на бѣднякъ.

Ариманъ пъкъ, злиятъ богъ, билъ врагъ на Ормузда и му завиждалъ, а така сѣщо и на цѣлиятъ човѣчески родъ.

Най много се страхувалъ Ариманъ отъ това, да не би хората да почнатъ да живѣятъ въ взаимна любовъ и братско съгласие. За Това и той, като Ормузда, рѣшилъ да слѣзе на земята, за да попрѣчи на Ормузда. Ормуздъ дошелъ на земята, като простъ бѣднякъ, а Ариманъ приелъ образъ на великъ царъ и се възпарилъ надъ всичкитѣ народи.

**

Животътъ на въплотениятъ Ормуздъ билъ такъвъ:

Той ходѣлъ по селищата и градоветѣ, навсѣкъдѣ учейки хората. Той нѣмалъ нищо свое и всичко каквото му давали,—раздавалъ на другитѣ. Той учелъ, че всички хора сѣ брати и трѣбва да живѣятъ по братски.

„Обичайте всичкитѣ,—проповѣдвалъ той,—безъ да правите разлика между свои и чужди, работете не за себе си, но за другитѣ; грижете се не за себе си, но за другитѣ. Вие всички сте нуждни единъ другиму, вие всички заедно сте едно тѣло. Ако заболи на човѣка рѣ-

изпълни съ сѣнката си тая къща. Настанаха въ село пакъ работни дни, зашариха стада по ливадитѣ и на нивитѣ излѣзоха орачи съ волове, но малцина бѣха тѣ и не се чуваше вече по полето пѣсенѣта, както прѣди. Напестина всичка, всичко се измѣни, но не за радостъ и за по-свѣтли дни! Чувствуваха това старитѣ, които изгубиха тая си надежда прѣдъ гроба, чувствуваха го младитѣ жени вдовици, дали своитѣ мъже жертва за него на смъртнитѣ помета, чувствуваха го и дѣтето което бѣ откърмисло своитѣ мечти съ блѣнове за него.

Но нѣмаше го вече учителя да обясни!

ката, страда съ нея и цѣлото тѣло; така трѣбва да бѣде и съ хората: ако единъ човѣкъ се намира въ злочестина, всички сѣ длъжни да го утѣшаватъ и да му помагатъ. Както въ чаша вино е невъзможно да се отдѣли една капка отъ друга, така трѣбва и хората да живѣятъ въ неразривна любовъ и съгласие. Ако почнете да търсите своето щастие ще го намѣрите само тогава, когато почнете да се грижете за взаимното си щастие.“

Ормуздъ утѣшавалъ и служелъ на бѣднитѣ, неджгавитѣ, плачущитѣ, гладнитѣ и на безимотнитѣ.

Богатитѣ и силнитѣ пъкъ увѣщавалъ да промѣнятъ живота си, да съжеляватъ бѣднитѣ и ги изобличавалъ за беззаконията имъ.

Хората различно въсприемали учението му. Едниѣ съвсѣмъ го отхвърляли, казвайки, че при такова учение всички ще осиромашѣятъ и че никой не ще има излишѣкъ. Другитѣ пъкъ казвали, че е невъзможно човѣкъ да не се грижи за себе си: трѣбва човѣкъ и другитѣ да не изостави и себе си да не забрави.

На богатитѣ не се харесвала проповѣдѣта му за това, защото имъ било жално да раздаватъ богатствата си; бѣднитѣ пъкъ казвали, че ако тѣ почнатъ да се грижатъ за другитѣ, то тогава тѣ съвсѣмъ ще осиромашѣятъ и ще измрѣтъ отъ гладъ.

Само малко хора въсприели Ормуздовото учение и почнали да живѣятъ споредъ него.

Ариманъ царувалъ на земята. Като чулъ за проповѣдѣта на Ормузда, заповѣдалъ да го доведѣтъ прѣдъ него.

—Виждамъ,—казалъ Ариманъ:—че твоео учение не струва за хората, признай, че злото е по силно отъ доброто. Прѣклони се прѣдъ злото, проповѣдай моето учение и тогава всичкитѣ хора ще трѣгнатъ слѣдъ тебъ.

Нищо не му отговорилъ Ормуздъ. Не можѣлъ той да се съгласи да поучава хората съ гибелното учение.

И отдалъ Ариманъ Ормузда на слугитѣ си, а тѣ го отвѣли въ тъмницата, гдѣто и го омъртвили.

На гледъ омъртвенъ, възнесълъ се невидимо свѣтлинитѣ богъ Ормуздъ на небето съ голѣма печаль за човѣшката глупостъ. Той не искалъ на сила да води хората къмъ доброто, но искалъ щото тѣ по опитъ да изпитатъ, добръ ли се живѣе въ свѣта подъ царуването на Аримана. „Когато свѣтътъ се прѣпълни съ беззаконие и неправда,—мислѣлъ той,—тогава тѣ сами ще се обърнатъ къмъ отрицателното отъ тѣхъ учение.“

*) Персийцитѣ признаватъ два бога, добриятъ е Ормуздъ а злиятъ—Ариманъ
Бѣл. на прѣводата.

**

Тогава помислилъ Ариманъ за лукавото излъстване на цѣлния свѣтъ. Прѣди всичко той заповѣдалъ на всичкитѣ жреци, учители и началници да внушаватъ на народа въ капищата, училищата, въ улицитѣ и въ пазарищата, че трѣбва да обичатъ своитѣ по вече отъ чуждитѣ, за своитѣ да се грижатъ а за другонѣмненитѣ не. „Азъ ви желая доброто,—казвалъ хитриятъ Ариманъ:—нека всѣкой народъ да живѣе само за себе си и нека всѣкой човѣкъ прѣди всичко да обича своитѣ.

На родителитѣ поръчалъ да възпитаватъ и дѣцата си въ такова направление.

На всички се харесала Аримановата заповѣдъ.

Само Ормуздовитѣ не приели новата заповѣдъ; но никой не искалъ да ги слуша. За тѣхъ казвали, че тѣ не обичатъ народа си. Обвинявали ги въ неподчинение на царската заповѣдъ.

Тогава единъ народъ почналъ да завижда на богатствата на другитѣ царства. „Защо да сѣмъ, защо да жѣнимъ и да работимъ, когато всичко може да се добие и безъ трудъ—съ война и насилие!“

И всичкитѣ пароди почнали да се сдобиватъ съ войска за нападения и защита.

Така се въцарила враждата между народитѣ. Царство се дигнало срѣщу царство и езикъ срѣщу езикъ. И много хора загинали отъ кръвопролитията и мнозина се разбѣгали по горитѣ и пустинитѣ. Олустѣли засѣлениитѣ мѣста и не се чувало вече веселие въ градоветѣ и селищата.

Ариманъ пѣкъ се зарадвалъ отъ сърдце, че челоуѣковенавистното му учение принася изобиленъ плодъ и казалъ:

—Врѣмената станаха мъчни, а пѣкъ азъ ви желая доброто. Давамъ ви още една заповѣдъ: *Обичайтъ другаритѣ си по-вече, отколкото чуждитѣ; за ближнитѣ си се грижете, а за чуждитѣ не.*

„Прави му сѣ думитѣ.—мислѣли хората:—врѣмената сѣ тежки, гдѣ ще се грижимъ сега за чуждитѣ?“

Всѣко сѣмейство почнало да живѣе само за себе си. Всѣкой баща се грижелъ само за своето сѣмейство—стига само дѣцата му да сѣ сити, не искалъ и да знае, че и другитѣ иматъ дѣца, които сѣщо трѣбва да живѣятъ.

Започнало разпаданieto. Обиритѣ и грабежитѣ се увеличавали. Тѣмнитѣ станаха тѣсни, поради голѣмото число на затворенитѣ. Но правосѣдие нѣмало, защото сѣдитѣ се грижѣли не за истината, а личната си полза. Проливала се човѣшката кръвъ и багрѣла земята. И заридала земята къмъ небето на свѣтлиятъ Ормуздъ, но не било дошло още Ормуздовото врѣме.

Тежко било да се живѣе на земята, но душевнитѣ очи на хората още не прогледали. Все още не се обръщали тѣ къмъ Ормуздовото учение.

Само вѣрнитѣ Ормуздови ученици съхранявали заповѣдитѣ му. Но всичкитѣ ги осѣждали, прѣзирали учението имъ и хулѣли самото Ормуздово име.

Тогава издалъ Ариманъ—излъстителъ трета заповѣдъ: *Всѣкой да обича себе си повече отъ всичко на свѣтъ.*

И не разбрали хората, колко гибелна била тази заповѣдъ, но прославѣли Аримана, казвайки:

—Нѣма по добро учение отъ неговото. И въ сѣщность отдавна би трѣбвало тѣй да се живѣе. Собствената риза е по близка къмъ тѣлото. Нека Богъ се грижи за всички, а пѣкъ ний не сме богове, за да взема-

ме всички пристѣрди. Всѣкому стига собствената му грижа. Ако всѣкой почне да обича себе си, на всички ще бѣде добрѣ, затова защото всѣки за себе си може по добрѣ да се старее, отколкото цѣлой другъ за него.

Така трѣгнали да живѣятъ.

Резултатътъ билъ този, че на всички станало тѣсно на земята. Силнитѣ и богатитѣ угнетявали слабитѣ и бѣднитѣ и оскѣрбенитѣ сиромаси нѣмали застъпникъ. Бащитѣ изоставяли дѣцата си, дѣцата възставали срѣщу родителитѣ си. Майкитѣ още прѣди ражданието тайно убивали дѣцата си, защото почнали да се отегчаватъ отъ дѣтеражданията. Съвсѣмъ се изгубила любовта отъ земята, изчезнала отъ нея и правдата. Всѣки трѣперялъ за живота си. Умирали отъ гладъ и студъ и отъ убийства. Само на силниятъ било охолно, но и силнитѣ се заплашвали съ взаимно изстребление.

Но и тогава не се отчаяли съвсѣмъ Ормуздовитѣ ученици. Все още вѣрвали тѣ, че доброто ще побѣди злото въ човѣшкиятъ животъ. Виждали тѣ че свѣстѣта не била заглушена въ всичкитѣ сърдца и че жестоко наказвала за беззаконията.

За да побѣди окончателно всичкото добро въ човѣка, Ариманъ възвѣстилъ по цѣлния свѣтъ това:

—Ви изпълните и тритѣхъ мои заповѣди. Азъ се радвамъ, че ви сте ми тѣй послушни и въ награда за вашто послушание къмъ менъ азъ ще ви открия цѣлата истина на живота. Узнайте сега, че *животътъ е даденъ за наслаждение и радости.* Яжте, пийте, веселете се, всичко трѣбва да служи за вашето наслаждение.

Тогава трѣгнали по свѣгътъ пиянството и всѣкаквъ развратъ. Въ виното искали хората да удавятъ гризенията на свѣста и съ развратътъ заглушавали гласътъ на Божията правда.

Отъ пиянство, отъ развратъ, сластолюбие и невздържание станалъ човѣшкиятъ родъ кратковрѣмененъ. Появила се чума, язви и всѣкакви болести по хората, а кръвопролитията и насилията още повече се увеличили.

И когато кръвта залѣла земята, а хората страдания достигнали до крайната си точка, прѣиспълнилъ се съ милостъ къмъ хората челоуѣколюбивиятъ Ормуздъ и се дигналъ за голѣма борба срѣщу Аримана.

Появило се тогава чудесно видѣние на небето. Отъ истокъ се появилъ нѣкакъвъ си конникъ на бѣлъ конъ. Лицето му било като слънце и въ рѣката си той държалъ стрѣли, подобни на слънчевитѣ лъчи. И ето той възгласилъ:

—Азъ съмъ онзи, който ви учеше на любовъ и когото вий убихте, като отхвърлихте моето учение.

И всичкитѣ хора трѣпнали отъ голѣмъ страхъ и очаквали за себе си смъртно наказание за неподчинение на волята на свѣтлиятъ Ормуздъ.

И ето всички паднали на колѣнитѣ и проклипайки безпѣтниятъ си животъ, молѣли Ормузда за помиловане щото той, слѣдъ като ги накаже по своето правосѣдие, да не ги отритне до край отъ своето милосѣрдие.

Но не всрѣдъ грѣмъ и мѣлний и не всрѣдъ бурята, а въ тихото вѣнее на вѣтъра казалъ Ормуздъ на хората:

—Дѣца мои! . . .

И всѣкой човѣкъ почувствувалъ въ сърдцето си, че той паистина по душа е синъ на свѣтлия богъ. Изчезналъ страхътъ и останаха само синовиата обичъ къмъ вѣчниятъ баща на всички хора. И заридали хората отъ радость и раскаяние.

—Дѣца мои,—говорѣлъ Ормуздъ,—не за вашто наказание азъ дойдохъ, но за помилванието ви. Менъ ми става жално за васъ и азъ изгонихъ вашиягъ врагъ.

—Накажи ни,—завикали хората,—гдѣто служихме на този демонъ!

—Промѣнете живота си,—отвърщаль Ормуздъ. Ви сами се наказате съ вашитѣ беззакония, сами себе си измѣчихте съ злостата и ненавистьта си.

—Но ний хулѣхме името ти,—казвали хората,—и бѣхме твои врагове; накажи ни, за да не тегне тоа на душигъ ти, за да не бѣде съвѣстно прѣдъ твоитѣ очи.

—Неразумни!—казаль тогава Ормуздъ:—има ви мислите, че азъ ще ви накажа за хуленieto на моето име, когато азъ самъ ви училъ да не си отмѣствате за обидитѣ, но да прощавате всѣко оскръбление и злословие? Живѣйте въ миръ и любовъ, и миналото — всяко е простено, всичкото забравено.

И вдѣхналь Ормуздъ духътъ си въ своитѣ ученици и ходѣли тѣ на всѣкъдѣ, възвѣстявайки Ормуздовото учение и провъзгласявайки началото на новия вѣкъ.

Тѣ учели, както и учителътъ имъ Ормуздъ, че всички хора сѣ братя и сѣ длѣжни да живѣятъ по братски.

„Обичайте всичкитѣ проповѣдвали тѣ,—безъ да правите разлика между свои и чужди; работете не за себе си, но за другитѣ; грижете се не за себе си, но за другитѣ. Вий всички сте нуждни единъ другиму, ви всички заедно сте едно тѣло. Ако заболи на човѣка ръката, страда съ нея и цѣлото тѣло; така трѣбва да бѣде и съ хората: ако единъ човѣкъ се намира въ злочестина, всички сѣ длѣжни да го утѣшаватъ и да му

помагатъ. Както въ чаша вино е невъзможно да се отдѣли една капка отъ друга, така трѣбва и хората да живѣятъ въ неразривна любовъ и съгласие. Ако почнете да търсите своето щастие, не ще го намѣрите; и ще го намѣрите само тогава, когато почнете да се грижете за взаимното си щастие.“

Съ радостъ ги слушали хората и като изгонвали злото отъ сърдцата си, въсприемали всичко, което тѣ проповѣдвали. А когато изчезнало злото отъ хорскитѣ сърдца, изчезналь и самиягъ Ариманъ, защото той живѣлъ благодарение на хорската злоба. И останаль само свѣтлиягъ Ормуздъ, вѣченъ и радостенъ.

Тѣй се свършило царството на Аримана и настѣпилъ златниятъ вѣкъ на Ормузда, за когото не ще има край.

Въспарила се правдата по земята и любовта господствувала надъ всички. Прѣстанахъ войнитѣ, мечоветѣ сѣ прѣковали на ораля, и копията въ сърпове, изчезнахъ враждата. Сѣдитѣ стоели безъ работа, защото нѣмало кой да се сѣди при тѣхъ.

Хората доживѣвали до дълбока старостъ и когато настѣжвала смъртъта, тѣ и посрѣщали съ душа чиста като въ новороденъ младенецъ, а слѣдъ смъртъта си се съединявали съ духътъ си въ едно съ Ормузда, истиникътъ на живота, отъ когото и сѣ получили животътъ си.

Не се чувало плачъ по цѣлата земя, но било радостъ и ликувание отъ едина до другия край на земята.

Варна 16. X. 913.

Прѣведе отъ руски
Михаилъ Милчевъ.



Какво свѣта длѣжи на Методиститѣ?

Въ I Коринтяномъ 3:22 ние четемъ, „Всичко е ваше, Павелъ ли, или Аполосъ, или Кифа,“ което прѣведено на по другъ езикъ значи: всичко е ваше, Калвинъ ли, Лютеръ ли, Уесли ли, Хуайтфилдъ ли, Спърджанъ ли, или Муди. Азъ принадлежа къмъ една църква, но това което е по-истинно и по-добро, всички църкви принадлежатъ на менъ. Всичко каквото Калвинъ, Уесли и Лютеръ сѣ писали и е вѣрно, е мое. Наше е наслѣдството на църквата прѣзъ всички столѣтия.

Днесъ има различни църквизъмъ, но „изма“ противъ който ние трѣбва да се боримъ е най-вече „анти-църквизъмъ.“ Много други организации днесъ въ голѣма степенъ сѣ замѣстили Църквата на Христа, и ние срѣщаме хора, които не искатъ да се причислятъ къмъ никоя църква. Въ моята проповѣдническа опитностъ намирамъ, че между многото съмнѣленици на евангелието и дори обръщаници има голѣмо число хора, които не мислятъ никога за присъединяване къмъ църквата. Исусъ Христосъ искаше да каже нѣщо, когато издума тѣзи думи: „Върху тая скала ще съграда моята църква, и врата адови не ще я прѣдолѣятъ.“

Църквата е най-важната, и най-великата организация днесъ въ свѣта, и азъ вѣрвамъ, че всѣки християнинъ трѣбва да се присъедини съ нѣкой отдѣлъ на Христовата църква. Кѣлото по-вече живѣя, толкова по-силно почвамъ да вѣрвамъ въ Върховната Методистка църква, въ Върховната Конгрегешаналистка църква, въ Върховната Баптистка църква, — мъже и жени, ко-

ито величатъ църквата и нейния Богъ. Азъ не съмъ привърженикъ на слѣдното казване: „азъ обичамъ еднакво всички църкви,“ което значи, „азъ обичамъ еднакво всички фамилии.“ По-скоро прѣдпочитамъ човѣка, който обича своята фамилия малко по-вече отъ коя да е друга въ свѣта. Тѣй хората ще иматъ по-голѣмо довѣрие нему и той ще бѣде по-полезенъ.

Има едно тѣсногърдие въ либерализма, което по нѣкога се обръща въ неголерантностъ. Най-тѣснитѣ нетолерантни църковници, които съмъ видѣлъ сѣ тѣзи, които сѣ тѣй широки въ възгледовѣ си, щото не могатъ да търпятъ другитѣ, които не сѣ като тѣхъ либерали, и анти-църковния духъ се стареа до подхранва този видъ либерализъмъ. Тѣзи, които възставатъ противъ всички секти, въ сжщностъ образуватъ една тѣсна секта върху базата на несектарианство. Чрѣзъ своя спреховъ протестъ противъ сектаризма, тѣ ставатъ много тѣсногърди сектанти.

Свѣтътъ длѣжи на Методизма съживление на Апостолското Християнство въ единъ вѣкъ на отрицание и съмнѣние. Послѣдната частъ на седемнадесетото и цървата частъ на осемнадесетото столѣтие, хвърлиха пълна сѣнка върху страницитѣ на църковната история. Хората се бѣха отстранили отъ църквата на Папитѣ, но не се обрънаха къмъ Библията съ една непоклитима вѣра. Духовенството бѣше загубило всѣки авторитетъ и почитание. Волтеръ въ Франция атакуваше безпощадно духовенството и караше хората да се смѣятъ на Библия-

та. Фредерикъ, въ самия домъ на Лютера, водеше цѣла Прусія къмъ рационализма. Това бѣ най мрачната нощъ въ историята на църквата.

Методизма бѣше изгрѣващото слънце на Евангелската истина. Той бѣше проекта на Германската Реформация, съ по-великъ духовенъ животъ, отколкото Лютеръ даде. Интересно е да се забѣлѣжи интимната връзка между Лютеръ а Уесли. Когато Уесли слушаше да се чете Лютеровата проповѣдь върху „Спасението чрѣзъ вѣра и неговитѣ плодове,“ той каза: „Чувствамъ какъ сърдцето ми се сгрѣва и пламти.“ Това бѣше единичното изрѣчение, между многото други, които Уесли е писалъ и казалъ, което даде на Методизма тонъ и видъ на свѣтовенъ реформаторъ.

Петтѣ главни точки на Методизма бѣха: Покаяние, Вѣра, Оправдание, Освѣщение и Свидѣтелството на Духътъ, или това, което ние днесъ наричаме, сигурността за спасение.

Покаяние значеше връщане отъ грѣхътъ въ сърдцето и въ живота къмъ Бога чрѣзъ Христа. Това бѣше взимане Божията страна противъ грѣхътъ. За първитѣ Методисти грѣхътъ бѣше една ужасна реалностъ, и слѣдователно, Христосъ като Спасителъ отъ него бѣше една славна личностъ. Тѣ вѣрваха въ виновността, оскуернението и силата на грѣхътъ въ този и бѣдащия свѣтъ. Уесливитѣ проповѣди върху пѣкѣла не смекчаваха думитѣ на Христа, относително бѣдащия гнѣвъ върху неспасенитѣ. За него, грѣхътъ донася, както Библията учи, вѣчно въздѣяние, и единичното избѣгване отъ него е чрѣзъ Исуса Христа.

Вѣрата бѣше не само удобрѣние на умътъ, но и съгласие на сърдцето. Тя бѣше не само една хладна интелектуалностъ, която поддържаше вѣру, но едно драговошно приемане Христа Исуса като Спасителъ отъ всички грѣхове.

Оправданието бѣше дѣло на Бога, чрѣзъ което грѣшникътъ ставаше „невиненъ“ за смѣтка на Исуса Христа. При все, че Методизма проповѣдва дѣла като плодъ на обрѣщането, пакъ той вѣрва въ спасение **само** чрѣзъ благодатта. Характерътъ не спасява, но спасението подобрява характера.

Освѣщението бѣше службата Господу и живѣне единъ святъ животъ въ тази служба. Тѣзи думи на добрия Новъ Завѣтъ се възприеха криво отъ много хора. Фанатици отидоха до крайностъ и нѣкои хора станаха толкова святи, че женитѣ не можеха да живѣятъ съ тѣхъ. Азъ вѣрвамъ че Джонъ Уесли не е училъ освобождение отъ тѣлото, но той е изповѣдвалъ побѣдоносния животъ. Той е проповѣдвалъ пълно спасение чрѣзъ смъртта на Христа и пълно освѣщение чрѣзъ пълното притежание на Духъ Святи. Като сме купени съ цѣна, ние трѣбва да прославимъ Бога, въ тѣлото и въ душата си които сѣ Негови. Но това бѣше не едно безгрѣшно освѣтършенствование, но побѣда надъ грѣхътъ. Ние сме длъжни прѣдъ Бога, слѣдователно нека му се прѣдадемъ. Исусъ каза „бѣдете съвършени“. Но нека ние единъ отъ васъ да не казва че е съвършенъ. Да остави това на другитѣ. Защото ако имъ кажете, тѣ не ще ви вѣрватъ, но дѣлата ви тѣ не могатъ да не вѣрватъ. Слънцето не трѣби заранъ за да извѣсти на хората, че свѣтлината иде: то само грѣе.

Методизма подчѣрта истината, че Самъ Духътъ е свидѣтель заедно съ написитѣ духове, че сме чада Божий. Методисткитѣ пионери водени отъ Уесли и Хуайтфилдъ, вѣрваха въ моменталното обрѣщане. Не бѣ глупаво тѣхното вѣрване за спасението на човѣкъ сто години прѣди да се роди. Тѣ вѣрваха, че духътъ Божий може да прѣброди човѣка въ минутата въ които повѣрва, при все че дѣло му е билъ сѣщински дяволъ. Евангелието имаше достатъчна сила въ себе си да спре гонителътъ Савелъ отъ Тарсъ и да го направи като едно малко дѣте при позѣтѣ на Христа. Единъ офицеръ отъ английската армия, като чулъ че единъ скроменъ методистки проповѣдникъ е изпратенъ да проповѣдва на извѣстиво мѣсто, отишълъ тамъ съ цѣлъ да побърка на събранието. Като не можалъ да раздвижи навалищата, за да прави шумъ, той рѣшилъ да послуша за малко и да чуе какво говори този проповѣдникъ. Резултата билъ, че прѣди да остави събранието, той се разплакалъ, сърдцесъкрушенъ, изповѣдалъ грѣхътъ си и вѣрата си и се присѣдинилъ къмъ Методисткото общество. Азъ съмъ наклоненъ да приема, че Джонъ Уесли не вѣрваше, че той бѣше обрѣнатъ даже когато проповѣдваше евангелието на индейцитѣ въ Джорджия. По нѣтъ прѣзъ океана за Англия, Той се срѣщналъ съ Моравски мисионери, женитѣ на които бѣха тѣй весели и бодри прѣзъ врѣме на океанската буря, щото изненадаха Уесли. Той ги попиталъ, да ли тѣ не се страхуватъ отъ бурята. Тѣ му отговорили: „Нашитѣ жени и дѣца не се страхуватъ отъ смъртта.“ Това направило дълбоко впечатление върху умътъ на Уесли. При връщането му отъ Америка, като наближавалъ английския брѣгъ, стоящъ на ковертата той казалъ на себе си: „Азъ се трудѣхъ да обрѣна индийцитѣ, сега, кой ще обрѣне менъ?“ Той се чувствалъ, че не билъ новороденъ, и когато скромния Исторъ Бюлеръ отворилъ Библията прѣдъ него и му разправилъ начина на моменталното обрѣщане, неговото сърдце пламнало и той пожелалъ свободата, която до този часъ не е ималъ. Тази свобода той почувства въ себе си, когато една вечеръ изповѣда, че „сърдцето му пѣкакъ странно се е запалило.“ До сега той вѣрваше въ Христа; но отъ този моментъ той почна да знае, че вѣрва въ Христа. До сега той знаеше Исуса, но отъ този часъ той почна да знае, че познава Исуса.

Отъ всичко това става ясно, че Методизма бѣше не само евангелски, но самъ той бѣше **евангелистъ**. Едно нѣщо е, истината да бѣде сложена върху ледъ, и друго нѣщо е да бѣде върху огънь. Самия евангелизъмъ е малка сила. Евангелската църква може да бѣде резервоаръ на много вода, но безъ помпа. Ако смѣешъ да се катеритъ по камѣнитѣ, ще начерпишъ много вода. Църквата, която е **евангелстна**, е като резервуаръ съ помпи. Тя ще налѣе съ вода всѣко сърдце въ обществото и всѣка нация на земята. Такъва църква е като армия, която върви храбро съ открити гърди срѣщу грѣхътъ. Прѣди още П. П. Блѣсъ да пише: „Задръжете форта, защото Азъ ида,“ Методисткитѣ проповѣдници, въ своето сърдце, ако не въ своитѣ думи, учеха църквата да пѣе: „Прѣвземете форта, защото Богъ води!“ Тѣ не се задоволяваха да стоятъ въ църква и да канятъ хората да дойдатъ при тѣхъ. Тѣ послушаха заповѣдта Христова и отидоха при хората.

(Слѣдва края).



Хроника и Бѣлѣжки.

Великъ подарѣкъ на „Християнски Свѣтъ“ отъ една благородна душа.

Двадесетъ и третата година на сп. „Християнски Свѣтъ“ започваме съ едно благородно дѣло, което не можемъ да не отбѣлѣжимъ. За насърчение на настоятелите ни, високо-благородния поетъ-писателъ г. Стоянъ Кр. Ватралски подарява педесетъ екземпляра отъ своята изрядна стихотворна сбирка, „Битие“, като ни моли да я дадемъ подарѣкъ на онѣзи лица, които ни изпратятъ най-малко десетъ (10) нови (не лански) платили абонати.

За да види читателя колко цѣнна е тази първа по рода си у насъ книга, цитираме мнѣнието на нашия на-роденъ поетъ г. Ив. Вазовъ:

„Г. Ватралски пръвъ пътъ излиза като поетъ у насъ съ горнята си сбирка. Ония, които считатъ за поезия гладки и безукоризнено ритмовани стихове, които да плѣняватъ съ музикалностъ ухото, или нарочно хвърлена магла възъ мислитъ, за да имъ се прѣдаде нѣкаква дълбочина или мъчноуловима философска тенденция, или пъкъ — я намиратъ въ безпрѣдметността и безсмислието на декадентското стихоплетство, нѣма да останатъ доволни отъ г. Ватралски. Неговото творчество обладава обаче качества цѣнни. Ако стихътъ му намѣста е тежичкъ, то затова пъкъ съдържанието е винаги хубаво. Бихме желали щото нашитъ млади поети-лирици да го послѣдватъ въ посоката, въ която неговиятъ безсѣмѣненъ талантъ се развива. Въ книгата му навсѣкждѣ сж прокарани мисли, чувства, идеи еднакво възвишени и чисти. Любовь къмъ доброто, къмъ дълга, къмъ правдата, къмъ отечеството, любовь къмъ природата. Г. Ватралски има душа, запазена отъ влиянието на моднитъ западни течения въ литературата. Той мисли и чувствува като здравъ човѣкъ и като здравъ българинъ, чрѣзъ собствения си умъ и чрѣзъ собственото си сърдце. И затова, онова, което пише, е надъхано съ искреностъ и жива мисль. Неговитъ стихотворения могатъ съ еднаква полза и наслада да се четатъ отъ стари и млади и по своето възпитателно значение сж отъ категорията на хубавитъ, но тѣй-рѣдки у насъ, книги, които могатъ смѣло да бѣдатъ прѣпорѣчани, като четиво на днешното поколѣние.“

(Изъ сп. „Българска Сбирка“ Февруари, 1910 г. София.)

Прочее, разпространявайте „Хр. Свѣтъ.“ Всѣки, който ни изпрати опрѣдѣленото по-горѣ число обонати, ще му подаримъ единъ екземпляръ отъ „Битие.“

Този брой (1 я), изпращаме на всички стари абонати, като вѣрваме, че ще искатъ да получаватъ списанието и за напредъ.

Заедно съ адреситъ изпращайте и паритъ въ редакцията на „Хр. Свѣтъ“ — Варна.

Методистия Съборъ и Епископъ Нюлснъ. Годишния съборъ на Методистката мисия у насъ ще се държи въ София на 24 януари. Епископъ Нюлснъ ще прѣдседателствува. Съжالياме, че нѣмаме на рѣка програмата за да я печатимъ. Очакватъ се да отидатъ много посѣтители.

Епископъ Нюлснъ изпраща до редакцията на „Хр. Свѣтъ“ слѣдното послание:

„До читателитъ на Християнски Свѣтъ.

„Изпращамъ ви сърдечно поздравление и най-добри желания за новата година. Не мога по-добро нѣщо да ви пожелаая, освѣнъ благодатъта и мирътъ на нашия Господъ и Спасителъ, Исусъ Христосъ, да прѣбѣжда съ васъ, и Неговата сила и любовь да се извяватъ въ живота на всички, които носятъ Неговото име.

Навлягаме въ една нова година. Всѣкой день ни носи нови благоврѣмия да прославяме нашия Господаръ, да побѣждаваме изкушения и грѣхове; да бѣдемъ Негови свидѣтели съ слово и дѣло; да растемъ въ благодать и въ познанието на Исуса, да живѣемъ единъ святъ и любезенъ животъ.

Даво тая година да имаме нова и славна опитностъ на Божиата любовь и сила. Любовь и сила. Нека тѣ бѣдатъ ключътъ на живота ни прѣзъ тази година. Иоан. 4, 19 — „Ние любимъ Него, защото първомъ Той възлюби насъ“ и Исаия 40, 31 — „Каито чакатъ Господа ще подноватъ силата си; ще възлѣзатъ съ крила като орли; ще тичатъ и не ще се утрудятъ; ще ходятъ и не ще ослабѣятъ.“

Реализираното на тѣзи библейски обѣщания въ нашия животъ е моето сърдечно желание и молитва за васъ.“

Цюрихъ, дек. 1913. г.

Вашъ въ Господнята Служба:
J. L. Nuelsen.

Повѣстъта „Исусъ е тука“, която обѣцахме да почнемъ съ този брой, ще закъснѣе малко, поради нѣкои недоразумения съ издателството ѝ въ New York.

„Моето себепосланство въ Англия“ продължение отъ по-първа статия на г. Ст. Ватралски, остава за идния брой, поради не наврѣменото ѝ получаване.

Завѣденото углавно дѣло противъ Пастиръ Павелъ Мишковъ, обвиняванъ въ нарушение правителственитъ разпорѣдби, като е помѣстилъ въ бр. 5 и 6, 1913 г. на „Християнски Свѣтъ“ статии противъ войната, ще се разглѣда на 16 Януари при Свищовския Окр. Сѣдъ.

Въ идущия брой ние ще разкриемъ цѣлата тази работа, въ която нѣкои отъ свищовскитъ попове сж замѣсени и ще покажемъ мракобѣсието на тѣзи „византийски церберы.“ Всичко това е отъ голѣмъ интересъ. Изискайте 2-я брой на „Християнски Свѣтъ.“

Молимъ всички неплатили стари абонати да изпратятъ абонамента, особно софийскитъ и ония въ странство. о о о о о о о о

Печ. Д. Тодоровъ — Варна.

А. В. Велчевъ книжаръ Варна

